

Werkrichtlijnen tunnels

Richtlijnen voor (veilig) werken in de tunnels, in de tunnelgebouwen en op de tunneltracés van de gemeente Amsterdam.

	Naam	Functie	Paraaf
Opsteller	M. de Boer	Manager Implementatieteam	
Goedkeuring	J. Schrijver	Assetmanager wegtunnels	
Goedkeuring	R. Willersen	Teamleider Verkeersleiding	
Vrijgave	F. Cornelis	Tunnelbeheerder	

Versiebeheer

Versie	Datum	Aanpassing	Auteur
1.0	17-04-2015	Definitief	T. Veltman
2.0	03-10-2017	Nieuwe opzet en Spaarndammertunnel toegevoegd.	W. Renkema

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING-----	4
1.1.	ALGEMEEN	4
1.2.	ORGANISATIE	5
1.3.	CONTACTGEGEVENS	7
2.	PLANNEN VAN WERKZAAMHEDEN-----	8
2.1.	WERKZAAMHEDEN IN EEN TUNNEL(BUIS), OF OP HET TUNNELTRACÉ	8
2.2.	WERKZAAMHEDEN IN DE TUNNELGEBOUWEN	9
2.3.	RONDLEIDINGEN (BEZOEK)	9
3.	AANVRAGEN VANK WERKZAAMHEDEN -----	10
3.1.	WERKVERGUNNING	10
3.2.	BEPERKEN VAN RISICO'S VAN WERKZAAMHEDEN	10
3.3.	KWALIFICATIE EISEN IN TE ZETTEN PERSONEEL	11
3.4.	WERKVOERTUIGEN	11
3.5.	BEOORDELING WERKVERGUNNINGSAANVRAAG	11
4.	UITVOEREN VAN WERKZAAMHEDEN-----	12
4.1.	AANMELDEN	12
4.2.	OPSTELLEN WERKVOERTUIGEN EN MATERIEEL	12
4.3.	AFSLUITEN TUNNEL(BUIS), OF AFZETTEN RIJSTROOK	12
4.4.	STARTEN VAN WERKZAAMHEDEN	13
4.5.	STAKEN VAN WERKZAAMHEDEN	13
4.6.	OPLEVEREN WERKTERREIN, VRIJGAVE VAN DE TUNNEL, BEËINDIGEN WEGAFZETTING	13
5.	BEGRIPPENLIJST-----	14
BIJLAGE 1.	LOCATIE EN INFORMATIE TUNNELS -----	15

1. Inleiding

1.1. Algemeen

De Werkrichtlijnen tunnels, verder aan te duiden als Werkrichtlijnen, beschrijft procedures voor het uitvoeren van werkzaamheden¹ in de tunnels van de gemeente Amsterdam en heeft betrekking op de volgende tunnels:

	Afkorting
• IJ-tunnel (auto tunnel)	IJT
• IJ-tramtunnel (tramtunnel)	YTT
• Piet Heintunnel (autotunnel)	PHT
• Amsterdam Arenatunnel (auto tunnel)	AAT
• Michiel de Ruijter tunnel (auto tunnel)	MRT
• Spaarndammer tunnel (auto tunnel)	SDT

Onderstaande tien documenten zijn onderdeel van de Werkrichtlijnen:

1. (TVD ALG) Aanvraagformulier RVV 87 ontheffing
2. (TVD ALG) Brandgevaarlijke werkzaamheden
3. (TVD ALG) GVB Aanmelden van wzh in en langs de trambaan IJtram (02-03-2007)
4. (TVD ALG) GVB Eisen aan werkzaamheden bij trambaan en bovenleiding (01-11-2008)
5. (TVD ALG) GVB Veiligheidsinstructies (aug 2005)
6. (TVD ALG) Registratieformulier (bijna)ongevallen
7. (TVD ALG) Werken in besloten ruimte
8. (TVD ALG) Werkinstructies tunnels
9. (TVD ALG) Werkvergunningaanvraag Tunnels
10. (TVD ALG) Werkvergunningaanvraag VCA

De volgende functionarissen moeten de Werkrichtlijnen kennen en toepassen:

- V&OR, verkeersleiding, verkeersleiders
- V&OR, Service en Techniek, servicetechnici tunnels
- Leidinggevende en/of werkverantwoordelijken van firma's die werkzaamheden (laten) uitvoeren.

Bij alle werkzaamheden:

- a. moet de werkverantwoordelijke kennis hebben van de Werkrichtlijnen en hier naar handelen;
- b. moeten de werkverantwoordelijke en alle andere in te zetten werknemers:
 - voldoen aan de kwalificaties genoemd in paragraaf 3.3 van de Werkrichtlijnen;
 - kennis hebben van de Werkinstructies tunnels en hier naar handelen.

De Werkrichtlijnen hebben de volgende algemene doelen:

- a. Werkzaamheden worden uitgevoerd met zo min mogelijk verkeershinder, als nader wordt omschreven in hoofdstuk 2 Plannen van werkzaamheden.
- b. Werkzaamheden worden uitgevoerd met zo min mogelijk risico's voor uitvoerend personeel en wegverkeer, waarvoor gewerkt wordt met werkvergunningen, als nader wordt omschreven in hoofdstuk 3 Aanvragen van werkzaamheden.
- c. Werkzaamheden worden uitgevoerd in nauw overleg met de verkeersleiding, als nader wordt omschreven in hoofdstuk 4 Uitvoeren van werkzaamheden.

¹ Waar in de Werkrichtlijnen tunnels wordt gesproken van 'werkzaamheden (in de tunnels)', wordt bedoeld 'werkzaamheden in de tunnels, in en op de tunnelgebouwen en op tunneltracés'.

1.2. Organisatie

De organisatie rond het beheer en onderhoud van de wegtunnels van de gemeente Amsterdam is in handen bij Verkeer en Openbare Ruimte (V&OR) van de gemeente. Daarnaast zijn er derden betrokken bij het beheer en onderhoud van deze tunnels.

V&OR

1. Tunnelbeheerder (TB);
2. Assetmanagement (AM);
3. Coördinator tunnelveiligheid (CTV);
4. Verkeersleiding tunnels Dijkgracht 1 (VKL);
5. Afdeling: Service & Techniek (V&OR, S&T);

Derden

6. Materiaalbureau
7. GVB-dienst Metro (uitsluitend YTT & MRT)
8. (Onder)aannemers;
9. Netwerkbeheerders;

1. Tunnelbeheerder

Conform de WARVW is de Tunnelbeheerder eindverantwoordelijk voor het verkrijgen van een aantoonbaar betrouwbare en veilige tunnel, voor het opzetten en in stand houden van de beheerorganisatie en voor een veilige exploitatie van de gemeentelijke wegtunnels. De tunnelbeheerder:

- is ambtelijk eindverantwoordelijk voor de veiligheid van tunnels;
- is ambtelijk eindverantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en instandhouding van de tunnels.

2. Verkeersleiding (VKL) tunnels

Bewaakt de doorstroming en de veiligheid van verkeer in de tunnels en op de bijbehorende wegtracés binnen de gemeente Amsterdam. De VKL beslist over te nemen verkeersmaatregelen, in het kader van verkeersmanagement en incidentmanagement en coördineert bij incidenten de hulp vanuit de VMCA.

De VKL verleent aannemers toegang tot de tunnel, verzorgt de (gedeeltelijke) afsluiting van de tunnelbuis of rijstrook en beslist over de feitelijke vrijgave van het werkterrein. De VKL heeft de bevoegdheid onderhoudswerkzaamheden stil te leggen. De VKL treedt op als bedrijfshulpverlener in geval van incidenten, als tunnel controle als eerste ter plaatse is en zolang er nog geen OHD aanwezig.

3. Assetmanager

De assetmanager is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de tunnel en is opdrachtgever van het team S&T, waar het operationeel beheer wordt gerealiseerd.

De AM beheert het budget voor beheer en onderhoud van de tunnels en is verantwoordelijk voor de tijdige actualisatie van het instandhoudingsplan en realisatie van de daarin beschreven onderhoudswerkzaamheden.

4. Coördinator tunnelveiligheid

Ondersteunt de tunnelbeheerder bij het voldoen aan de benodigde planvorming en uitvoering van het VBP. De CTV zorgt ondermeer voor controle en toezicht op veilig werken in en rond de tunnels. De coördinator zorgt dat de controle en toezicht op veilig werken in en rond de tunnels is georganiseerd.

5. Afdeling service en techniek (S&T)

De servicetechnici van S&T voeren, in opdracht van de Assetmanager, directie en toezicht op de werkzaamheden. Bij werkzaamheden met een verhoogd risico is altijd een toezichthouder van S&T aanwezig. Werkzaamheden met verhoogd risico zijn:

- Werken met rijstrook afzetting (Verwijzing CROW 96 B)
- Heetwerk (lassen, slijpen, branden)
- Werken in een besloten ruimte
- Meerdere onderhoudswerkzaamheden tegelijkertijd tijdens een tunnelbuisafsluiting.

De servicetechnici van S&T zijn de contactpersoon voor technisch inhoudelijke vragen van de uitvoerende aannemers. Namens de coördinator tunnelveiligheid bewaken de servicetechnici de veiligheidsaspecten van het uit te voeren onderhoud voorafgaand, tijdens en na afronding van werkzaamheden.

6. Materiaalbureau Amsterdam, verkeersafzettingen

Het materiaalbureau Amsterdam wordt in opdracht van de assetmanager tunnels ingezet om weg afzettingen en de omleiding te verzorgen. Het daadwerkelijk uitvoeren van een weg afzetting vindt plaats onder aansturing en verantwoordelijkheid van de verkeersleiding.

7. GVB dienst Metro

Voor de tramtunnel en de halte de Rietlanden die onderdeel zijn van de Piet Heintunnel is de Dienst Metro van het GVB verantwoordelijk voor de exploitatie van de tramlijn en het onderhoud van de GVB installaties. Onderhoud aan GVB installaties valt buiten de scope van deze werkrichtlijnen.

8. Aannemer en onderaannemer

Alle onderhoudswerkzaamheden aan de tunnels zijn uitbesteed aan aannemers.

In de onderhoudscontracten is het volgende vastgelegd:

- opdrachtnemer voert het onderhoud uit conform de voorschriften, richtlijnen en normen zoals beschreven in het bestek;
- opdrachtnemer beschikt over een actueel veiligheid & gezondheidsplan voor de aan hem uitbestede werkzaamheden;
- opdrachtnemer zet alleen goed getrainde en opgeleide mensen in bij werkzaamheden in en rond de tunnels van de gemeente Amsterdam, waarbij de eisen van de opdrachtgever een minimum zijn;
- opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het niet in gevaar brengen van:
 - het verkeer in de tunnel,
 - het functioneren van het tunnel complex en de installaties,
 - medewerkers van de gemeente en derden;
- opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het veilig werken door en de veiligheid van het eigen onderhoudspersoneel en dat van eventuele onderaannemers die namens hem werkzaamheden verrichten.

Bovenstaande betekent dat de opdrachtnemer te allen tijde eindverantwoordelijk is voor het in acht nemen van alle relevante veiligheidsmaatregelen betreffende de door hem uit te voeren werkzaamheden, waaronder de training van zijn medewerkers conform de eisen van de opdrachtgever.

Voor alle partijen die onderhoud uitvoeren zijn de voorschriften in de Werkrichtlijnen en in het V&G-plan van de opdrachtnemer bindend.

9. Overige gebruikers

In de kabel en leidingschachten van de tunnels bevinden zich verschillende kabels en leidingen welke in eigendom zijn van verschillende netwerkbeheerders. Deze netwerkbeheerders werken niet in opdracht van V&OR en zijn zelf verantwoordelijk voor het (veilig) onderhoud aan hun installaties en leidingen die aanwezig zijn in het tunnelcomplex.

De overige gebruikers zijn onder andere:

- Nuon
- Waternet
- Telecomproviders

De volgende regels gelden voor de Netwerkbeheerders:

- De installaties van de netwerkbeheerders worden te alle tijden in een goede en veilige staat van onderhoud gehouden, zodanig dat de veiligheid en functionaliteit van het tunnelcomplex altijd gewaarborgd is.
- Medewerkers en aannemers van de Netwerkbeheerders houden zich aan de werkrichtlijnen en veiligheidsvoorschriften voor werken in de tunnels van V&OR.
- Toegang tot de tunnels wordt uitsluitend verleend op basis van een door V&OR verstrekte werkvergunning, m.u.v storingsonderhoud.
- Bij storingsonderhoud dient de (aannemer van) de netwerkbeheerder zich fysiek aan en af te melden bij de verkeersleiding aan de Dijkgracht 1.
- De verkeersleiding tunnels behoudt te allen tijde het recht om bij constatering van niet veilige handelingen door (aannemers van) de netwerkbeheerders het werk stil te leggen.
- V&OR tunnelbeheerder behoudt zich het recht voor inzage te eisen in documentatie en inspectierapporten waarmee de netwerkbeheerder wordt aangetoond dat installaties van de netwerkbeheerders voldoen aan de geldende wettelijke eisen en normen en een veilige staat van onderhoud.

1.3. Contactgegevens

V&OR, Afdeling Assets, team Infra, Weesperplein 8

Assetmanager

j.schrijver@amsterdam.nl

06 5394 26380

V&OR, Afdeling Assets, team Service en techniek (S&T), Pieter Braaijweg 10

Aanvragen werkvergunning, melden storingen

SnTTunnels@amsterdam.nl

Medewerkers S&T

020 - 2546327

V&OR, Afdeling Verkeersmanagement, team Verkeersleiding, Dijkgracht 1

Verkeersleiding tunnels

020 - 556 5800

GM.verkeersleiding.VOR@amsterdam.nl

Dienst Handhaving en Toezicht, Daniël Goedkoopstraat 7

Aanvragen ontheffing RVV 87

www.amsterdam.nl/stadstoezicht

Handhaving en Toezicht (voorheen Stadstoezicht)

020 - 2512121

2. Plannen van werkzaamheden

2.1. Werkzaamheden in een tunnel(buis), of op het tunneltracé

Werkzaamheden in een tunnelbuis, of op het tunneltracé, moeten zo veel mogelijk worden uitgevoerd met een volledig afgesloten tunnel. Hiervoor is een jaarplanning tunnelafsluitingen opgesteld door de assetmanager op basis waarvan, door de afdeling S&T en in overleg met de onderhoudsaannemers, het onderhoud wordt ingepland.

De volgende vast cyclisch werkzaamheden vinden plaats tijdens de reguliere tunnelafsluitingen:

- reinigen van tunnelwanden
- reinigen van kolken en putten
- reinigen van verlichting
- reinigen van hulppostkasten
- onderhoud aan installaties in de tunnelbuis
- onderhoud waarbij tunnel kritische installaties (ventilatie, bewaking en veiligheidssystemen) moeten worden uitgeschakeld
- inspecties van de tunnelbuis en/of installaties in de tunnelbuis

Voor werkzaamheden waarbij extra tunnel- of buisafsluitingen nodig zijn (die dus niet kunnen worden uitgevoerd tijdens de reguliere tunnelafsluitingen) moet rekening worden gehouden met de regels van het [Coördinatiestelsel Werken aan de weg](#) en de [WWU](#).

Het is hierbij de taak van de aanvrager van de werkvergunning om goedkeuring te krijgen van de WWU. Op de werkvergunningsaanvraag moet worden aangegeven of de WWU akkoord is.

Werkzaamheden waarbij in één tunnelbuis wordt gewerkt, met de andere buis in verkeer, zijn in principe niet toegestaan. Een uitzondering wordt gemaakt als wordt voldaan aan alle onderstaande voorwaarden:

- a. er is geen toestemming om de hele tunnel af te sluiten;
- b. het werk kan niet wachten tot - of kan niet gelijktijdig worden uitgevoerd met het werk tijdens - een reguliere tunnelafsluiting;
- c. het werk kan niet (veilig) worden uitgevoerd met alleen een rijstrookafzetting;
- d. het werk kan zodanig worden uitgevoerd dat er in de werkbuis binnen 10 minuten een doorgaande route vrijgemaakt kan worden, voor de passage van voertuigen van de OHD.

Voor werkzaamheden in een tunnelbuis, of op het tunneltracé, waarvoor geen buisafsluiting noodzakelijk is mag gewerkt worden met rijstrookafzettingen. Om het verkeer zo min mogelijk te hinderen mogen werkzaamheden niet worden uitgevoerd tijdens de spittijden.

[Spittijden IJT:](#)

- westbuis/tracé: op werkdagen van 05:00 tot 10:00 en van 15:00 tot 19:00 uur.

Op koopavonden (donderdag) mag in beide buizen van de IJT pas gewerkt worden vanaf 21:30 uur.

- oostbuis: op werkdagen van 14:00² tot 19:00 uur.

[Spittijden PHT, MRT, AAT en SDT:](#)

- noord- en zuidbuis/tracé: op werkdagen van 06:00 tot 10:00 en van 15:00 tot 19:00 uur.

Rijstrookafzettingen moeten worden afgestemd met de verkeersleiding (VKL).

Zie ook paragraaf 4.3.

2.2. Werkzaamheden in de tunnelgebouwen

Werkzaamheden in de tunnelgebouwen, welke geen invloed hebben op de exploitatie van de tunnel, mogen in principe alleen worden uitgevoerd op werkdagen.

Voor werkzaamheden in de tunnelgebouwen, die wel invloed hebben op de exploitatie van de tunnel, geldt het gestelde in paragraaf 2.1.

2.3. Rondleidingen (bezoek)

Ook voor rondleidingen moet een werkvergunning worden aangevraagd.

De persoon die de bezoekers ontvangt is verantwoordelijk voor en begeleidt de bezoeker(s).

Bezoekers dienen een oranje retro reflecterend vest en stevig, dicht schoeisel te dragen.

3. Aanvragen vank werkzaamheden

3.1. Werkvergunning

Voor alle werkzaamheden in de tunnelgebouwen en op de tunneltracés van de gemeente Amsterdam moet een werkvergunning worden aangevraagd. Dit geldt ook voor werkzaamheden in de IJ-tramtunnel waarbij aan installaties wordt gewerkt die worden onderhouden in opdracht van V&OR en voor werkzaamheden waarbij de vluchtdeuren van de tramtunnel worden geopend. Zie [(TVD ALG) Werkvergunningsaanvraag Tunnels].

Voor werkzaamheden die plaatsvinden in de verkeerscentrale en/of die van invloed zijn op de werking van de bedienings en bewakingsapparatuur in de verkeerscentrale moet gebruikt worden gemaakt van een aparte werkvergunning. Zie [(TVD ALG) Werkvergunningsaanvraag VCA].

Voor niet planbare werkzaamheden (bijvoorbeeld storingsdienst) kan een doorlopende werkvergunning worden aangevraagd.

De doelen van een werkvergunning zijn dat werkzaamheden:

- tijdig worden ingepland en afgestemd met andere werkzaamheden;
- plaatsvinden met zo min mogelijk risico's;
- vroegtijdig bekend zijn bij de verkeersleiding.

De werkvergunning moet vanwege de beoordelingstermijn door V&OR tenminste vijf werkdagen voor aanvang van het werk worden ingediend, bij de afdeling S&T (SnTTunnels@amsterdam.nl).

3.2. Beperken van risico's van werkzaamheden

Onderdeel van de werkvergunningsaanvraag is het uitvoeren van een Taak-Risicoanalyse (TRA). Aanwijzingen voor de TRA zijn opgenomen op het betreffende formulier.

Als V&OR van de aanvrager een goedgekeurd V&G-plan heeft mag voor reguliere taken / werkzaamheden verwezen worden naar het betreffende V&G-plan.

In principe is "alleen werken" niet toegestaan en moet elk werk zo worden georganiseerd dat er tenminste twee werknemers op dezelfde werkplek aanwezig zijn. Als hiervan wordt afgeweken (bijvoorbeeld bij storingsdiensten) moeten de nodige veiligheidsmaatregelen worden getroffen, die in het V&G-plan, of in de TRA, moeten worden omschreven.

Voor werkzaamheden waarbij gewerkt wordt in besloten ruimtes moet bij de werkvergunningsaanvraag het formulier [(TVD ALG) Werken in besloten ruimten] worden ingevuld en ingediend. Een ruimte wordt aangemerkt als besloten ruimte, als hierop een of meer van de volgende omstandigheden op van toepassing zijn:

1. Moeilijk toegankelijk en / of verlaten.
2. Niet vrij van brandbaar en / of toxisch product.
3. Mogelijk zuurstof tekort.
4. Slecht te ventileren
5. Moeilijk contact met de omgeving.

Voor werkzaamheden waarbij er sprake is van "Heetwerk" moet bij de aanvraag werkvergunning het formulier [(TVD ALG) Brandgevaarlijke werkzaamheden] worden ingevuld en ingediend.

3.3. Kwalificatie eisen in te zetten personeel

Werkzaamheden moeten worden uitgevoerd door daarvoor opgeleide, vakbekwame medewerkers en leidinggevend.

Algemene eisen aan het in te zetten personeel:

- beheersing van de Nederlandse taal in woord en geschrift;
- in het bezit van een geldig identiteitsbewijs;
- aantoonbare kennis van de Werkinstructies tunnels;
- in het bezit van een geldig VCA-certificaat (werkverantwoordelijke VCA-VOL);
- in het bezit van de benodigde NEN 3140 aanwijzing, bij elektrotechnische werkzaamheden.
- tenminste een van de medewerkers op het werk is in het bezit van een geldige BHV pas.

Bij de werkvergunningsaanvraag moet de aanvrager verklaren dat de in te zetten medewerkers voldoen aan de gestelde eisen.

3.4. Werkvoertuigen

Wegens de beperkte capaciteit van de verzamelplaatsen (zie paragraaf 4.2) moet op de werkvergunningsaanvraag het aantal voertuigen worden vermeld.

Werkvoertuigen moeten voldoen aan de milieuzone-eisen van de gemeente Amsterdam.

Werkvoertuigen moeten een ontheffing RVV87 hebben voor het werken in en rondom de tunnels. Deze ontheffing wordt verleend voor 12 maanden door de gemeente Amsterdam, Dienst Handhaving en Toezicht (voorheen Stadstoezicht). Zie [(TVD ALG) Aanvraagformulier RVV 87 ontheffing]. Doorloop tijd is ongeveer 6 weken.

Werkvoertuigen die worden ingezet in de tunnel, of op de tunneltracés, moeten beschikken over:

- Oranje zwaailicht, rondom zichtbaar (20meter)
- Brandblusser (ABC)
- EHBO trommel
- Aanduiding [WERKVERKEER]
- Ontheffing werkvoertuigen RVV 87

3.5. Beoordeling werkvergunningsaanvraag

De afdeling S&T voorziet elke werkvergunningsaanvraag van een uniek nummer, beoordeeld de aanvraag op volledigheid en zal eventuele gewenste aanvullingen terugkoppelen aan de aannemer. Na goedkeuring door S&T beoordeelt de Coördinator Tunnelveiligheid de aanvraag op veiligheidsrisico's.

Uiterlijk binnen 5 werkdagen wordt door V&OR beslist of een werkvergunningsaanvraag wordt goedgekeurd. Als de aanvraag wordt goedgekeurd:

- stuurt S&T de aanvrager een digitale versie van de goedgekeurde aanvraag;
- zet S&T het werk op de planlist, voor de Verkeersleiding.

De planlist is een digitale lijst op week niveau, waarin per tunnel de goedgekeurde werkzaamheden staan omschreven, met een verwijzing naar de werkvergunning. De planlist wordt door de verkeersleiding gebruikt, als omschreven in paragraaf 4.1.

4. Uitvoeren van werkzaamheden

4.1. Aanmelden

De werkverantwoordelijke moet zich 30 minuten voor aanvang van de werkzaamheden persoonlijk melden bij de verkeersleiding (Dijksgracht 1). De werkverantwoordelijke meldt voor welk werk hij komt, overhandigd de goedgekeurde werkvergunning en meldt eventuele bijzonderheden, of afwijkingen op de werkvergunning.

De verkeersleiding controleert of de werkzaamheden vermeld staan in de planlist. Met de planlist:

- Heeft de verkeersleiding altijd inzicht in de werkzaamheden die op enig moment plaatsvinden in de tunnels, op welke locaties en met hoeveel werknemers.
- Heeft de verkeersleiding alle contactgegevens van de betreffende medewerkers of hun direct leidinggevende, en vice versa, zodat te allen tijde onderling communicatie plaats kan vinden.

Bij ongeplande werkzaamheden zal de verkeersleiding controleren of de betreffende medewerker(s) vermeld staan op de doorlopende werkvergunning.

Werkzaamheden die niet op de planlist staan worden niet toegestaan.

Als de werkzaamheden worden toegestaan geeft de verkeersleiding de sleutel, toegangspas en eventueel een portofoon uit.

4.2. Opstellen werkvoertuigen en materieel

Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden mogen werkvoertuigen uitsluitend op de daarvoor aangewezen verzamelplaatsen buiten de tunnel worden geparkeerd. De vastgestelde verzamelplaatsen zijn per tunnel beschreven in de bijlagen van [(TVD ALG) Werkinstructies tunnels].

4.3. Afsluiten tunnel(buis), of afzetten rijstrook

Het afsluiten van een tunnel(buis) wordt gedaan door de verkeersleiding.

Bij de reguliere buisafsluitingen worden de verkeersmaatregelen, als wegafzettingen en inzet van verkeersregelaars, verzorgd door het materiaalbureau van de gemeente Amsterdam, in opdracht van de opdrachtgever.

Verkeersmaatregelen buiten de reguliere buisafsluitingen, voor tunnel(buis) sluitingen of rijstrookafzettingen, moeten worden gepland, verzorgd en in stand gehouden door de aanvrager van het werk en moeten voldoen aan CROW-publicatie g6b (Handboek wegafzettingen).

De verkeersleiding:

- coördineert de afsluiting / afzetting;
- zet eventuele regelscenario's in (i.h.k.v. verkeersmanagement);
- controleert of het werkterrein veilig kan worden vrijgegeven aan de aannemer.

Voor werkzaamheden in de YTT zal de verkeersleiding afstemmen met de verkeersleiding van dienst Metro en Tram.

4.4. Starten van werkzaamheden

Bij de meeste werkzaamheden zal de directievoerder/toezichthouder van S&T voorafgaand aan de werkzaamheden een toolbox meeting organiseren, voor alle medewerkers van de aanwezige aannemers. Onderdeel van de toolbox meeting is een last minute risico analyse.

De tunnel (werkkerrein) wordt pas betreden - en werkzaamheden vangen pas aan - na vrijgave van het werkkerrein door de Verkeersleiding.

De aannemer is te allen tijde eindverantwoordelijk voor het veilig werken door haar medewerkers en de veiligheid en gezondheid van haar medewerkers.

4.5. Staken van werkzaamheden

Werkvergunningen zijn per definitie geen recht, maar een voorlopige toestemming tot het uitvoeren van de opgegeven werkzaamheden op de bepaalde datum/data.

Een werk kan op elk moment door de verkeersleiding worden gestaakt, bijvoorbeeld als de verkeersveiligheid in het geding is, of bij een incident of calamiteit. Een werk kan ook door S&T worden gestaakt, bijvoorbeeld bij het overtreden van de werkrichtlijnen door de aannemer.

Het werk in een tunnelbuis, of op het tunneltracé, moet zo worden georganiseerd dat, na een daarte gedaan verzoek:

- binnen 10 minuten een vrije doorgang kan worden gerealiseerd voor nood- en hulpdiensten;
- binnen 30 minuten de werkbuis geheel ontruimd kan worden (mensen, machines, materieel en voertuigen).

Als het werk dit niet toelaat moet dit in de werkvergunningsaanvraag worden opgegeven.

Voor elke tunnel gelden specifieke aanvullingen in geval van een calamiteit.

Zie [(TVD ALG) Werkinstructies Tunnels].

4.6. Opleveren werkkerrein, vrijgave van de tunnel, beëindigen wegafzetting

Bij beëindiging van de werkzaamheden draagt de aannemer er zorg voor dat het werkkerrein schoon en veilig is en dat er geen onderhoudsmedewerkers meer werkzaam zijn in de tunnel.

Bij beëindiging van elektrotechnische onderhoudswerkzaamheden moet de aannemer in samenspraak met S&T zekerstellen dat alle installaties weer functioneren.

Bij beëindiging van storingswerkzaamheden moet de storingsmonteur in samenspraak met de verkeersleiding vaststellen dat de betreffende installaties weer functioneren.

De werkverantwoordelijke meldt de werkzaamheden altijd af bij de verkeersleiding en levert hierbij de ontvangen sleutel, toegangspas en portofoon weer in.

De verkeersleiding zal vervolgens opdracht geven tot het beëindigen van de verkeersmaatregelen, de tunnel schouwen en de tunnel weer vrijgeven voor het verkeer.

5. Begrippenlijst

Verklaring in te zetten personeel	Een bijlage van de Werkvergunningsaanvraag waarin de werkverantwoordelijke moet verklaren: - In het bezit te zijn van een VOL-VCA certificaat. - Kennis te hebben genomen van de Werkrichtlijnen tunnels en er naar te zullen handelen. - Dat alle bij het werk in te zetten medewerkers: - voldoen aan de kwalificaties, die worden beschreven in de Werkrichtlijnen tunnels; - kennis hebben van de “werkinstructies tunnels” en dat zij zich daar aan zullen houden.
Werkvergunning	Een goedgekeurde Werkvergunningsaanvraag.
TRA	Taak Risico Analyse - een specifieke (aanvullende) risico-inventarisatie met beheersmaatregelen die betrekking hebben op (specifieke) werkzaamheden.
Aanvrager	De persoon die de werkzaamheden beschrijft. Deze persoon geeft hierbij een eenduidige omschrijving van de werkzaamheden van het uit te voeren werk, legt specifieke risico's vast en bepaalt de te nemen maatregelen.
Werkverantwoordelijke	De persoon (van de aannemer) die daadwerkelijk het werk uitvoert of direct leiding geeft aan de personen die het werk uitvoeren. De werkverantwoordelijke is tijdens de werkzaamheden, met de werkvergunning, op de werkplek aanwezig en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden conform de werkvergunning. Belangrijke aspecten hierbij zijn: - Het uitvoeren van de werkzaamheden volgens de voorwaarden van het werkaanvraagformulier. - Het informeren van alle bij de uitvoering betrokkenen omtrent de risico's de risico's en de te nemen maatregelen. - Het rapporteren van bijzonderheden aan de verstrekker.
Verstrekker	De persoon (V&OR) die toestemming verleend tot het uitvoeren van de werkzaamheden door ondertekening van het werkaanvraagformulier. De verstrekker bepaalt de te nemen (aanvullende) maatregelen. Er wordt vooral aandacht geschonken aan de afstemming tussen de verschillende werkzaamheden welke (mogelijk) gelijktijdig plaatsvinden en die elkaar kunnen beïnvloeden.
Verkeersleider(s) (VKL)	Personeel van het team verkeersleiding, die verantwoordelijk zijn voor de bediening en bewaking van de Amsterdamse gemeentelijke tunnels.

Bijlage 1. Locatie en informatie tunnels

